

Remissvar JO anmälan

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och sänder det vidare till JO, dnr 5066-2016.

Ärendebeskrivning

Redogörelse för ärenden som berör byggnationen

Ärendet gäller uppförande av vindkraftverket vid Kafjärden i Eskilstuna, på fastigheterna Sundbyholm 2:275, Ramshammar 1:11 och Hammarby 1:19.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 12 september 2007 att bevilja bygglov för sex vindkraftverk och en vindmätarmast. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som avlog överklagandet med de sammanvägda motiven att klagandens fastighet inte kan anses få betydande olägenheter i den mening som avses i 3 kap 2 § PBL.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 11 juni 2008 att bevilja ytterligare fyra vindkraftsverk. Även dessa beslut överklagades av en fastighetsägare. Länsstyrelsen avlog överklagandet med motiven att lokaliseringen av vindkraftverk inte anses utgöra en sådan betydande olägenhet som avses i 3 kap 2 § PBL. Länsstyrelsen ansåg att det allmänna intresset av utbyggnaden fick anses väga tyngre än det enskilda intresse som föreligger i ärendet.

I samband med lovprövningen under 2007 och 2008 meddelade länsstyrelsen att anläggandet av vindkraftspark inte innebär påtaglig skada på riksintresset Kulturmiljö. Åtgärderna är reversibla och landskapet är storskaligt. Dagens åkermark med odlingar med ursprung i 1800-talet kompletteras med 2000-talets energiproduktion.

Byggherren ansökte den 9 juli 2012, under pågående byggprocess, ändring av bygglov för de tio vindkraftsverken som beviljats tidigare. Sökanden begärde nytt slutdatum då arkeologiska undersökningar m.m. hade fördröjt anläggningsarbetena. Byggloven från 2007 och 2008 skulle ha gått ut under 2013.

Med anledning av ansökan beslutade stadsbyggnadsnämnden den 28 augusti 2012 att bevilja bygglov för tio vindkraftverk på samma grunder som tidigare beslut. Nämndens uppfattning har varit att besluten därmed gäller till 2017.

Nämndens beslut 2012 överklagades av närboende under våren 2016.

Länsstyrelsen beslutade med anledning därav den 15 juni 2016 att de överklagade besluten från 2012 tills vidare inte skulle gälla.

Den 27 juni 2016 inkom från Enwind AB en skrivelse med beskrivning av vilka åtgärder som enligt Enwind behöver vidtas för att avbryta arbetena på ett säkert sätt och tillse att projektområdet är säkert under den tid som avbrottet pågår.

I en skrivelse från bygglovchefen Rickard Ålund den 4 juli 2016, ställd till Enwind AB, informeras bolaget om att bygglovavdelningen inte avsåg att ingripa mot de beskrivna åtgärderna.

Till länsstyrelsen inkom den 15 juli från NN och den 23 augusti från NN begäran om att länsstyrelsen skulle vidta åtgärder för att stoppa pågående byggnation. Till följd av skrivelserna beslutade länsstyrelsen den 25 augusti 2016 att avvisa yrkanden avseende tillsyn och ingripanden.

Länsstyrelsen beslutade den 24 augusti 2016 att bifalla överklagandena av nämndens bygglovsbeslut från 2012 och upphävde nämndens beslut.

Den 8 juli 2016 inkom Enwind med ny bygglovsansökan avseende nio vindkraftverk, med samma placering som nio av de tidigare prövade kraftverken.

Efter bl.a. erforderlig kommunikering beslutade stadsbyggnadsnämnden den 30 augusti 2016 att bevilja ansökan. Till nämnden inkom därefter skrivelser med överklaganden, vilka överlämnades till länsstyrelsen för prövning.

Startbesked meddelades den 1 september 2016. Beslutet överklagades.

Länsstyrelsen beslutade den 21 september 2016 att det överklagade bygglovsbeslutet tills vidare inte skulle gälla.

Med anledning av bl.a. en skrivelse från Enwind den 3 oktober 2016 med information om nödvändiga åtgärder för att avbryta arbetena, beslutade stadsbyggnadsnämnden den 5 oktober att förbjuda Enwind att fortsätta arbeten med uppförandet av vindkraftverken, med undantag för redovisade åtgärd för avslutande av byggnationerna.

Överklaganden av nämndens beslut den 5 oktober 2016 har överlämnats till länsstyrelsen.

Det kan tilläggas att byggnationen och ovanstående ärenden har varit mycket uppmärksammat sedan våren 2016. Både sakägare, andra privatpersoner och media har visat mycket stort engagemang och intresse. Byggavdelningen har dagligen mottagit ett

mycket stort antal telefonsamtal, mail och brev, där frågor ställts och påståenden lämnats. Exempelvis har över ett par tusen mail mottagits, periodvis över tiotal per dag. De brev och mail som mottagits har till viss del varit ställda direkt till bygglovavdelningen/stadsbyggnadsnämnden, men ett mycket stort antal har utgjort kopior på brev/mail ställda till andra myndigheter. Avdelningen har tillsatt stora resurser för att kunna möta detta intresse, och för att kunna besvara alla frågor som ställts så snabbt som möjligt. Det har inneburit att ett flertal handläggare har arbetat med ärendena. Ärendet har mot denna bakgrund varit unikt och den beskrivna omfattningen och komplexiteten kan ha medfört att det i vissa lägen krävts svåra överväganden för att klarlägga vad breven/mailen avser och på vilket sätt nämnden ska agera.

Yttrande över klagomålet

Av redovisningen ovan framgår att länsstyrelsen den 15 juni 2016 beslutade om inhibition av bygglovsbesluten från 2012. Kort därefter inkom Enwind AB med en redogörelse av vilka åtgärder som enligt Enwind behövde vidtas för att avbryta arbetena på ett säkert sätt och tillse att projektområdet var säkert under den tid som avbrottet pågick.

Efter rättsutredning och överväganden bedömdes att de beskrivna åtgärderna var godtagbara och inte skulle föranleda något ingripande. För att tydliggöra och dokumentera de besked som lämnats muntligen vid dialog med Enwind, upprättade en skrivelse den 4 juli 2016, ställd till Enwind, med beskrivning av bygglovavdelningens uppfattning. Det förelåg vid den tidpunkten inte något klagomålsärende, och det bedömdes därför att det åtminstone inte i det läget krävdes något beslut i frågan.

Skrivelsen från NN inom den 15 juli 2016. Det var i och för sig ett rimligt antagande av handläggaren att bygglovavdelningens skrivelse den 4 juli inte utgjorde något beslut. Skrivelsen från NN var rubricerad ”Överklagan av kommunens beslut 4.7.2016”. Det kan bl.a. mot den bakgrunden inte ha förelegat någon tvekan om att NN uppfattat beskedet i skrivelse som överklagbara och att hennes avsikt var att genom ett överklagande få innehållet prövat av länsstyrelsen. Skrivelsen var både ställd och sänd direkt till länsstyrelsen. Av skrivelsen framgår tydligt att stadsbyggnadsnämnden tillställdes en kopia av skrivelsen till länsstyrelsen. Det stod således klart att skrivelsen kommit länsstyrelsen till handa.

Av 24 - 25 §§ förvaltningslagen följer att en byggnadsnämnd har att pröva om en överklagandeskrivelse inkommit i rätt tid och, om inte skäl för omprövning enligt 27 § förvaltningslagen föreligger, överlämna skrivelsen till länsstyrelsen. Nämnden ska däremot inte pröva andra med överklagandet sammanhängande frågor, exempelvis om det föreligger ett överklagningsbart beslut eller om klaganden har klagorätt. Stadsbyggnadsnämnden skulle således inte ha gjort någon egen prövning om skrivelsen den 4 juli innefattade ett överklagbart beslut. Denna fråga skulle ha överlåtits till länsstyrelsen att pröva, efter överlämnande av överklagandeskrivelsen. Överlämnande ska också ske även om det framkommit att länsstyrelsen redan mottagit skrivelsen.

Det kan således konstateras att bestämmelserna i förvaltningslagen i detta fall inte följts, då stadsbyggnadsnämnden underlät att överlämna skrivelsen från NN till länsstyrelsen.

Detta kan möjligen förklaras bl.a. av att ärendena avseende den aktuella byggnationen har varit ovanligt komplexa och omfattande, att ärendet vid den tidpunkten redan låg under prövning hos länsstyrelsen, att det framgick att länsstyrelsen redan mottagit skrivelsen och att det inträffade under ordinarie semesterperiod.

Med anledning av vad som framkommit om den bristfälliga handläggningen har stadsbyggnadsnämnden inlett en översyn av rutinerna i samband med överklaganden och även påbörjat informationsinsatser för berörd personal.

Senare inhibitionsärende

Stadsbyggnadsnämnden vill även beskriva vad som i övrigt inträffat avseende den aktuella byggnationen, med avseende på inhibitionsfrågan.

Som beskrivits i den inledande redogörelsen för aktuella ärenden meddelade stadsbyggnadsnämnden den 30 augusti 2016 beslut om bygglov med anledning av en ny ansökan om bygglov för vindkraftverk. Beslutet överklagades, varefter länsstyrelsen den 21 september återigen beslutade om inhibition.

Motsvarande fråga som i juni/juli, avseende avslutande åtgärder efter inhibition, uppkom efter länsstyrelsens nya inhibitionsbeslut den 21 september. Efter information från Enwind om åtgärder som enligt Enwind bedömdes nödvändiga för avslutande av byggnationerna, bedömde nämnden på nytt att dessa åtgärder inte skulle föranleda något ingripande.

Eftersom det framförts ifrågasättanden från berörda grannar fattade stadsbyggnadsnämnden den 5 oktober ett formellt beslut om att de av Enwind beskrivna åtgärderna inte föranleder något ingripande från nämndens sida. Överklaganden har inkommit och överlämnats till länsstyrelsen, som ännu inte meddelat något beslut. Enligt stadsbyggnadsnämnden bedömning har förvaltningslagen följts vid handläggningen av inhibitionsbeslutet med anledning av nämndens bygglovsbeslut den 30 augusti.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Rickard Ålund
Bygglovschef